

BORGARTING LAGMANNSRETT

DOM

Avsagt: 22.09.2014 i Borgarting lagmannsrett

Saksnr.: 14-016485ASD-BORG/01

Dommere:

Lagmann
Lagdommer
Lagdommer

Espen Bergh
Kristin Robberstad
Kristel Heyerdahl

Ankende part

Ludvig Fredrik Fasting
Torgersen

Jan Tennøe

Ankemoøpart

Staten v/Kommisjonen for
gjenoptakelse av
straffesaker

Advokat Tolle Stabell

BORGARTING LAGMANNSRETT

DOM

Avsagt: 22.09.2014 i Borgarting lagmannsrett

Saksnr.: 14-016485ASD-BORG/01

Dommere:

Lagmann
Lagdommer
Lagdommer

Espen Bergh
Kristin Robberstad
Kristel Heyerdahl

Ankende part

Ludvig Fredrik Fasting
Torgersen

Jan Tennøe

Ankemoøpart

Staten v/Kommisjonen for
gjenoptakelse av
straffesaker

Advokat Tolle Stabell

Avgjørelsen gjelder spørsmål oppheving av dom avsagt etter forenklet domsbehandling i tingretten, jf. tvisteloven §§ 9-8 og § 29-12 annet ledd.

På vegne av Fredrik Fasting Torgersen tok advokat Jan Tennøe ved stevning av 20. mai 2011 ut søksmål ved Oslo tingrett mot staten v/Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker (Gjenopptakelseskommisjonen) og Justis- og beredskapsdepartementet. Det ble lagt ned slik påstand:

1. Gjenopptakelseskommisjonens vedtak av 6. desember 2006 og 26. august 2010 for Fredrik Fasting Torgersens begjæring om gjenopptakelse av Eidsivating lagmannsretts dom av 16. juni 1958 mot ham er ugyldige.
2. Eidsivating lagmannsretts dom av 16. juni 1958 mot Fredrik Fasting Torgersen gjenopptas.
3. Subsidiært: Riksadvokaten plikter å begjære gjenopptakelse av Eidsivating lagmannsretts dom av 16. juni 1958 mot Fredrik Fasting Torgersen.
4. Atter subsidiært: Gjenopptakelseskommisjonen plikter å treffe beslutning om gjenopptakelse til fordel for Fredrik Fasting Torgersen for så vidt gjelder Eidsivating lagmannsretts dom av 16. juni 1958 mot ham.
5. Atter subsidiært: Gjenopptakelseskommisjonen plikter å behandle Torgersens begjæring om gjenopptakelse på nytt med medlemmer som ikke til nå har vært medlemmer eller varamedlemmer i kommisjonen.
6. Fredrik Fasting Torgersen tilkjennes sakens omkostninger.

Ved tilsvaer 5. september 2011 bestred staten Torgersens krav og la ned slik påstand:

1. Stevningens påstand pkt. 2, 3, 4 og 5 avvises.
2. Staten v/Justis- og politidepartementet og Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker frifinnes.
3. Staten v/Justis- og politidepartementet og Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker tilkjennes sakskostnader.

I tilsvaret ble det begjært stansing av saken i påvente av Høyesteretts avgjørelse i den såkalte Baneheia-saken, som gjaldt domstolenes kompetanse ved prøving av vedtak fra Gjenopptakelseskommisjonen. Tingretten besluttet stansing 14. oktober 2011. Høyesterett avsa dom i Baneheia-saken 29. mars 2012 (Rt. 2012 side 519 – storkammeravgjørelse).

I saksforberedende møte 11. september 2013 ble punkt 2 til 5 i påstanden i stevningen frafalt. Søksmålet er etter dette rettet mot Staten v/Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker.

Oslo tingrett avsa 8. november 2011 dom med slik domsslutning:

1. Staten v/Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker frifinnes.
2. Fredrik Fasting Torgersen dømmes til å betale saksomkostninger til staten v/Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker med kr. 40.000,- - førtitusen – innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse.

Dommen er avsagt etter forenklet domsbehandling, jf. tvisteloven § 9-8. Tingretten fant det klart at saksøkeren ikke for noen del kunne gis medhold i sitt krav, og at forenklet domsbehandling i dette tilfellet ville være åpenbart hensiktsmessig og fornuftig. Tingretten uttalte videre:

Saksøker har som det framgår ovenfor frafalt kravene i stevningens påstandspunkter 2 – 5, slik at kravet nå er begrenset til påstandens pk. 1 om at Gjenopptakelseskommisjonens vedtak er ugyldige.

Domstolene kan prøve gyldigheten av kommisjonens avgjørelse. Domstolenes prøvelsesrett er imidlertid her svært begrenset. Det vises til avgjørelsen fra Høyesterett (storkammer) av 29.03.12, inntatt i Rt-2012-519. Av denne følger at prøvelsesretten ikke omfatter Gjenopptakelseskommisjonens bevisbedømmelse og at den konkrete rettsanvendelse heller ikke kan prøves. Det vises til avsnitt 75 og 76, gjengitt ovenfor side 15.

Når domstolene ikke kan prøve kommisjonens bevisbedømmelse, har dette også fått følger for prøvingen av kommisjonens utredning og begrunnelse. Det vises her til Høyesteretts uttalelse i avsnitt 77 i dommen, gjengitt ovenfor side 15.

Tingretten foretar etter dette en gjennomgang av anførslene fra saksøkerens side. Gjennomgangen oppsummeres slik:

Som det framgår ovenfor gir saksøker i klare ordelag uttrykk for at kommisjonens bevisbedømmelse er feil. Senere, og i lys av Høyesteretts storkammeravgjørelse, endrer saksøker etter hvert etiketten på sine innvendinger mot kommisjonens avgjørelser. Realiteten i anførslene er imidlertid de samme.

[...]

Retten ser det således slik at saksøker tar til ordet for at tingretten skal se bort fra Høyesteretts enstemmige storkammeravgjørelse og legge en annen, og således uholdbar, rettsoppfatning til grunn.

[...]

Saksøkers anførsel om saksbehandlingsfeil er således bare et annet navn på det samme, nemlig en omkamp om bevisene.

[...]

For at Torgersen skal kunne få medhold i sitt søksmål så må tingretten måtte fravike Høyesteretts storkammeravgjørelse, og således legge en uholdbar rettsstilstand til grunn for sin avgjørelse.

Det er etter dette klart at kravet som er fremmet, ikke for noen del kan gis medhold. Saksøkte blir etter dette å frifinne.

Fredrik Fasting Torgersen innga 10. desember 2013 anke til Borgarting lagmannsrett. Staten v/Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker innga tilsvaer.

Den ankende part ble ved lagmannsrettens brev 14. februar 2014 varslet etter tvisteloven § 29-13 fjerde ledd om at retten overveide å nekte anken fremmet. Retten viste til de begrensninger i domstolenes prøving av vedtak fra Gjenopptakelseskommisjonen som følger av Rt. 2012 side 519. Partene har etter dette inngitt supplerende prosesskriv.

Fredrik Fasting Torgersen har som ankegrunner påberopt saksbehandlingsfeil, uriktig rettsanvendelse og uriktig vurdering av bevisene.

Anken over saksbehandlingen er for det første begrunnet med at tingrettens begrunnelse ikke tilfredsstillter kravene i tvisteloven § 19-6 femte ledd. For det andre er anken begrunnet med at vilkårene for forenklet domsbehandling ikke er oppfylt.

Anken over rettsanvendelsen er begrunnet med at tingretten har lagt til grunn en feilaktig og for snever forståelse av rekkevidden av domstolenes prøvelsesadgang over Gjenopptakelseskommisjonens avgjørelser slik denne er trukket opp i Rt. 2012 side 519.

Det legges prinsipalt ned påstand om at tingrettens dom oppheves og saken hjemvises til ny behandling i tingretten på grunn av saksbehandlingsfeil, jf. tvisteloven § 29-12 annet ledd.

I tillegg er det anket over bevisvurderingen. Tingrettens dom er imidlertid så ufullstendig at det ikke er mulig med sikkerhet å vite om en del av feilene skyldes bevisvurdering eller feil i rettsanvendelsen.

Saken gjelder spørsmålet om domstolene har anledning til å prøve og eventuelt underkjenne Gjenopptakelseskommisjonens avgjørelser (som er forvaltningsvedtak) fordi disse lider av feil som må antas å ha fått utslagsgivende betydning for det resultat som kommisjonen kom til. Uten å begrunne det har tingretten lagt til grunn at rettstilstanden er til hinder for at de feilene som er påberopt av Torgersen, kan prøves. Avgjørelsen er så mangelfullt begrunnet at man ikke med sikkerhet kan si om tingretten mener at feil ikke i det hele tatt kan prøves, eller om det er feilene som er påberopt i Torgersens tilfelle, som er av en slik art at de ikke faller inn under det som kan prøves.

Torgersen har påstått at de feil som er gjort i avgjørelsen fra 2006, er av en slik art at feilene kan prøves av domstolene slik at adgangen til å underkjenne avgjørelsen foreligger. I det minste er det pretendert at det er slik. Det er i den anledning påberopt at kommisjonen gjorde åpenbare og grove saksbehandlingsfeil i strid med grunnleggende saksbehandlings-

regler. I tillegg er det også anført at de skjønnsmessige sider av avgjørelsen når det gjelder bevisbedømmelsen, i særdeles utpreget grad er uskjønnsomme slik at avgjørelsen fremstår som svært vilkårlig, og at det vil virke som grovt myndighetsmisbruk å gjøre avgjørelsene gjeldende mot Torgersen. Også disse feilene er det pretendert at storkammerdommen ikke er til hinder for å prøve.

Vilkårene for å nekte anken fremmet er ikke oppfylt. For at en anke skal nektes fremmet, må det være klart at den ankende part ikke kan gis medhold i sitt søksmål. Domstolene har i henhold til Høyesteretts storkammerdom, Rt. 2012 side 519, anledning til å prøve om Gjenopptakelseskommisjonen har gjort saksbehandlingsfeil av en viss kvalifiserende art. Således kan anken bare nektes fremmes dersom lagmannsretten etter en prøving finner det klar at slike feil ikke er gjort av kommisjonen.

Dersom anken skulle bli nektet fremmet av lagmannsretten, er resultatet at Torgersen ikke har fått prøvd sin sak i noen instans. Ingen kan påstå at tingretten har prøvd eller vurdert hans anførsler og følgelig heller ikke hans sak. Loven åpner ikke for at et søksmål som anlegges, ikke kan prøves i noen instans selv om dommere skulle ha den mening at det anlagte søksmål ikke er prosedabelt. Enten må dommen oppheves for ny behandling i tingretten, eller så må anken tas under vanlig behandling i lagmannsretten.

Den ankende part har i ankeerklæringen og senere prosesskrift gitt en omfattende redegjørelse for saken og de feil som hevdes å være gjort ved Gjenopptakelseskommisjonens behandling. I denne sammenheng er det også gjort bredt rede for den ankende parts syn på kommisjonens bevisvurdering.

Fredrik Fasting Torgersen har lagt ned slik påstand:

Prinsipalt:

Oslo tingretts dom av 8. november 2013 oppheves. Saken hjemvises til ny behandling i tingretten.

Subsidiært:

Gjenopptakelseskommisjonens avslag av 6. desember 2006 og 26. august 2010 for Fredrik Ludvig Fasting Torgersens begjæringer om gjenopptakelse av Eidsivating lagmannsretts dom av 16. juni 1958, jf. Norges Høyesteretts kjennelse av 1. november 1958, kjennes ugyldige.

Fredrik Fasting Torgersen tilkjennes sakens omkostninger for tingrett og lagmannsrett.

Staten v/Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker har gjort gjeldende at det ikke foreligger noen feil ved tingrettens saksbehandling eller rettsanvendelse.

Søksmålet gjelder i sin helhet forhold som faller utenfor rammene av det domstolene kan prøve i et søksmål om gyldigheten av et vedtak fra Gjenopptakelseskommisjonen. Etter Høyesteretts dom i Rt. 2012 side 519 er det klart at domstolsprøvingen er vesentlig snevrere enn det som gjelder for alminnelige forvaltningsvedtak. Faktum som inngår i bevisbedømmelsen, kan ikke prøves. Ankende parts forsøk på en omklassifisering av anførselene i søksmålet fra å gjelde bevisbedømmelsen til å gjelde saksbehandlingen er uten betydning for domstolenes kompetanse. I utgangspunktet er følgene av dette at søksmålet skal avvises. Anken bør i alle tilfelle nektes fremmet.

Tingrettens begrunnelse er etter statens syn klart tilstrekkelig til å vurdere hvorvidt rettsanvendelsen er korrekt. Når tingretten har lagt til grunn at bevisbedømmelsen ikke kan overprøves, er det ingen feil ved begrunnelsen at tingretten ikke har tatt stilling til Torgersens mange innvendinger mot kommisjonens bevisbedømmelse, hva enten disse er gitt navnet "åpenbare saksbehandlingsfeil", "feil fakta", "vanvittig logikk" eller annet.

At de anførte saksbehandlingsfeilene rent faktisk gjelder kommisjonens bevisbedømmelse, fremgår også klart av ankeerklæringen. Fellesnevneren her, som for tingretten, er at Torgersen er uenig i kommisjonens bevisbedømmelse.

Vilkårene for forenklet domsbehandling etter tvisteloven § 9-8 var oppfylt. Det er ikke grunnlag for å oppheve tingrettens dom etter tvisteloven § 29-12 annet ledd.

Storkammerdommen i Rt. 2012 side 519 kan ikke forstås slik at overprøving av bevisbedømmelsen i en sak om gyldigheten av en avgjørelse fra Gjenopptakelseskommisjonen skal kunne foretas dersom det pretenderes at feilen er så grov at den er "vitterlig" eller at den benevnes saksbehandlingsfeil eller annet. Høyesterett har uttrykkelig slått fast at bevisbedømmelsen ikke kan overprøves av domstolene. En overprøving ville komme i konflikt med forutsetningene for opprettelsen av Gjenopptakelseskommisjonen.

Staten v/Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker har lagt ned slik påstand:

1. Anken forkastes.
2. Staten v/Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker tilkjennes sakskostnader for lagmannsretten.

Lagmannsretten bemerker:

Stevning i saken ble inngitt 20. mai 2011. På det tidspunkt forelå ikke Høyesteretts storkammeravgjørelse, Rt. 2012 side 519. Lagmannsretten legger til grunn at det på tidspunktet for inngivelse av stevningen i noen grad fremsto som uavklart i hvilken utstrekning Gjenopptakelseskommisjonens vedtak kunne overprøves ved etterfølgende søksmål.

Grunnlaget for søksmålet ble innledningsvis i stevningen angitt slik:

[...] Saken gjelder spørsmålet om vedtakene er ugyldige. Som ugyldighetsgrunner påberopes først og fremst at bevisene slik de nå må forstås, ikke gir kommisjonen anledning til å avslå gjenopptakelse. Dernest anføres at kommisjonens saksbehandling, begrunnelser og konklusjoner lider av så mange og eksepsjonelt store feil som alle går i samme retning, at vedtakene, uansett dette, er ugyldige fordi feilene må antas å ha vært utslagsgivende for det resultat kommisjonene har kommet til. Dessuten anføres at påtalemyndighetens behandling av saken i 1957-1958 er gjenopptakelsesgrunn fordi disse feilene fra påtalemyndighetens side medfører at det er tvilsomt eller meget tvilsomt om dommen mot Torgersen er riktig.

Høyesteretts storkammeravgjørelse ble avsagt 29. mars 2012. Dommen slår fast at domstolene ikke kan prøve Gjenopptakelseskommisjonens bevisbedømmelse, se avsnitt 75. Heller ikke den konkrete rettsanvendelsen kan prøves, jf. avsnitt 76. Om prøving av saksbehandlingen, uttaler Høyesterett (avsnitt 77):

Domstolene må derimot prøve om kommisjonen har fulgt grunnleggende saksbehandlingsregler, for eksempel at kravene til habilitet og kontradiksjon er oppfylt - noe som også er forutsatt av Høyesteretts ankeutvalg i Rt-2008-1571. Med mindre det er tale om grove og åpenbare feil, må imidlertid andre sider av kommisjonens saksbehandling falle utenfor prøvingsadgangen. [...]

I prosesskriv 30. april 2012 fra Torgersens prosessfullmektig ble følgende uttalt:

Den avgjørelse som er truffet av Høyesterett i 2012 gjør ingen endring for mine faktiske anførsler. Anførlene opprettholdes derfor. For ordens skyld presiserer jeg at feilene ved Gjenopptakelseskommisjonens bevisvurdering er så grove at de også er saksbehandlingsfeil som har hatt betydning for saken utfall. [...]

Etterfølgende prosesskriv til tingretten fra Torgersens prosessfullmektig, hvorav enkelte er meget omfattende, behandler i stor utstrekning kommisjonens bevisbedømmelse. Samtidig fastholdes at feilene ved bevisbedømmelsen er så grove at det foreligger en saksbehandlingsfeil som kan prøves, selv om Høyesteretts storkammeravgjørelse legges til grunn. Det gjøres også gjeldende at det foreligger myndighetsmisbruk

Prosesskriv til tingretten fra Torgersens prosessfullmektig 13. oktober 2013 inneholder en utdyping av Torgersens anførsler knyttet til saksbehandlingsfeil og myndighetsmisbruk. I prosesskrivet side 5 siteres avsnittene 75 -77 i storkammeravgjørelsen. På side 6 presiseres anførlene slik:

Jeg anfører, se nedenfor at det er klart at det utviste skjønn fra Gjenopptakelseskommisjonen i 2006 i særdeles stor grad er vilkårlig og derfor et utslag av grovt myndighetsmisbruk. Faktisk har jeg funnet grunnlag for å bruke karakteristikken vanvittig om en del av skjønnsutøvelsen, og denne skjønnsutøvelsen gjaldt det viktigste spørsmål som kommisjonen tok stilling til.

I avsnitt 77 fastslår Høyesterett at domstolene kan prøve om grunnleggende saksbehandlingsregler er fulgt. Dessuten at enhver saksbehandlingsfeil kan prøves dersom den er grov og åpenbar. Jeg anfører, se nedenfor, at Gjenopptakelseskommisjonens avslag lider av en rekke grove og åpenbare saksbehandlingsfeil.

Gjenopptakelseskommisjonens vedtak 8. desember 2006 er bygget opp med en meget omfattende drøftelse av Torgersens anførsler knyttet til hvert enkelt bevis. Den samlede vurderingen som finnes avslutningsvis i vedtaket, er imidlertid kortfattet. I prosesskrivet 13. oktober 2013 er anførslene om saksbehandlingsfeil blant annet knyttet til denne samlede vurderingen. I prosesskrivet side 8 heter det blant annet:

[...] Kommisjonen vurderer ikke her om summen av feilene som er påvist for pådømmelsen i 1958 til sammen blir så omfattende at saken må gjenopptas. I stedet sies det uttrykkelig at kommisjonen nøyer seg med å henvise til separatvurderingene for om feil med det enkelte bevis medfører grunnlag for gjenopptakelse. For disse separatvurderingene vet vi at de er betydningsløse når vi kommer til den samlede vurderingen. At disse separatvurderingene lider av grove feil, kommer i tillegg, men er ikke avgjørende her.

Under forberedelsen av ankesaken har Torgersens prosessfullmektig utdypet anførslene om saksbehandlingsfeil. Det er blant annet gjort gjeldende at sammenhengen mellom første og annen setning i Rt. 2012 side 519 avsnitt 77, sitert ovenfor, må innebære at det for brudd på "grunnleggende saksbehandlingsregler" ikke gjelder noe vilkår om at feilene må være "grove og åpenbare". Torgersen har også vist til gjengivelsen av statens anførsler i Høyesteretts dom avsnitt 39, der det heter:

[...] Domstolene må derimot kunne prøve lovtolkningen og om det foreligger myndighetsmisbruk. Videre bør domstolene kunne prøve om kommisjonen har behandlet saken i tråd med grunnleggende saksbehandlingsregler og prinsipper. Åpenbare misforståelser av faktisk art vil kunne prøves under denne synsvinkelen. [...]

Torgersen gjør gjeldende at domstolene kan prøve om det foreligger åpenbare faktafeil uten at det i denne sammenheng kreves at det foreligger en grov eller åpenbar saksbehandlingsfeil.

Lagmannsretten legger til grunn at domstolene bare i meget begrenset grad kan prøve Gjenopptakelseskommisjonens saksbehandling. I Rt. 2012 side 519 avsnitt 76 peker Høyesterett som begrunnelse for at den konkrete rettsanvendelsen ikke kan prøves, på at dette "reelt sett lett [vil] åpne for en omkamp om bevisbedømmelsen". Tilsvarende hensyn gjør seg gjeldende for prøving av kommisjonens saksbehandling. Det følger likevel av Rt. 2012 side 519 avsnitt 77 at domstolene i en viss utstrekning kan prøve Gjenopptakelseskommisjonens saksbehandling.

Torgersens prosesskriv til tingretten inneholdt i meget stor utstrekning innvendinger mot Gjenopptakelseskommisjonens bevisbedømmelse og gjaldt dermed forhold som domstolene ikke kan prøve. Dette gjaldt også prosesskrivene som ble inngitt etter at Høyesteretts storkammeravgjørelse forelå. Etter lagmannsrettens syn er det likevel ikke tvilsomt at Torgersen også under saksforberedelsen for tingretten gjorde gjeldende at det foreligger saksbehandlingsfeil ved kommisjonens vedtak. I prosesskrivet 13. oktober 2013 var anførslene konkretisert, blant annet med direkte henvisning til Rt. 2012 side 519 avsnitt 77.

Tingretten uttaler, jf. det siterte ovenfor, at man ser det slik at saksøker tar til orde for at retten skal se bort fra storkammeravgjørelsen, og videre at anførslene om saksbehandlingsfeil fra kommisjonens side bare er "en omkamp" om bevisene. Anførslene om saksbehandlingsfeil og myndighetsmisbruk er ikke behandlet utover dette. Tingrettens dom må forstås slik at man har ansett disse anførslene for ikke å være reelle. Lagmannsrettens syn er som påpekt at det i tillegg til anførsler knyttet til bevisbedømmelsen også forelå anførsler om saksbehandlingsfeil og myndighetsmisbruk. Dette var anførsler som tingretten måtte ta stilling til. Når det ikke er gjort, har tingretten ikke behandlet saken på riktig måte. Unnlatelse av å ta stilling til anførsler er en saksbehandlingsfeil som kan lede til opphevelse av dommen, jf. f.eks. Rt. 2010 side 325.

Etter tvisteloven § 29-12 annet ledd kan en dom som er avsagt etter forenklet domsbehandling, oppheves dersom det foreligger vesentlige feil ved saksbehandlingen, og videre behandling av saken heller bør finne sted i tingretten. Etter lagmannsrettens syn er det en vesentlig feil at tingretten ikke har behandlet anførslene om saksbehandlingsfeil. Dersom anken likevel skulle tas under behandling, ville det innebære at spørsmålet om saksbehandlingsfeil ville bli behandlet av lagmannsretten som første instans. Etter Høyesteretts storkammeravgjørelse er det avklart at i den utstrekning Gjenopptakelseskommisjonens vedtak kan prøves gjelder dette en viss prøving av saksbehandlingen. Det er da ønskelig at spørsmålet om hva som kan prøves, og den konkrete prøvingen, behandles i flere rettsinstanser på vanlig måte. Etter dette er lagmannsretten kommet til at tingrettens dom må oppheves.

Når tingrettens dom ikke behandler spørsmålet om saksbehandlingsfeil, innebærer dette også en feil ved tingrettens domsgrunner. Denne feilen innebærer at lagmannsretten ikke har forsvarlig grunnlag for å ta stilling om det er klart at anken ikke vil føre fram, jf. tvisteloven § 29-13 annet ledd. Det foreligger da feil som er til hinder for prøving av anken, jf. tvisteloven § 29-21 annet ledd bokstav c og Schei m.fl., Tvisteloven Kommentartutgave, 2. utgave, side 1064. Også på dette grunnlag må tingrettens dom oppheves.

Når tingrettens dom oppheves, skal tingretten av eget tiltak sørge for fortsatt behandling av saken, jf. tvisteloven § 29-24 annet ledd. Det er dermed ikke grunn til å angi i lagmannsrettens domsslutning at saken hjemvises til tingretten.

Når tingrettens dom oppheves, har Torgersen vunnet saken for lagmannsretten og har krav på dekning av sine sakskostnader for lagmannsretten, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd. Kostnadene er angitt til salær på kr 46 000 med tillegg av merverdiavgift samt rettsgebyr. Salær inkludert merverdiavgift utgjør kr 57 500.

Etter rettsgebyrloven § 8 første ledd tredje punktum skal ordinært ankegebyr betales når en ankesak "tillates fremmet". I tvisteloven § 29-12 annet ledd heter det at opphevelse etter denne bestemmelsen er "i stedet for å fremme anken til behandling". Rettsgebyrloven § 8 første ledd tredje punktum kan da ikke komme til anvendelse. Lagmannsretten legger til grunn at ankegebyret er to ganger rettsgebyret, jf. rettsgebyrloven § 8 fjerde ledd første punktum. Særregelen i rettsgebyrloven § 8 åttende ledd annet punktum gjelder bare for opphevelse etter tvisteloven § 29-12 annet ledd av dom som i tingretten har vært behandlet etter reglene om småkravsprosess.

Rettsgebyret utgjør etter dette kr 1720. Samlede sakskostnader utgjør kr 59 220. Lagmannsretten finner at slike kostnader har vært nødvendige, jf. tvisteloven § 20-5 første ledd.

Dommen er enstemmig.

DOMSSLUTNING

1. Tingrettens dom oppheves.
2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler staten v/Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker 59 220 – femtinitusentohundreogtjue – kroner til Fredrik Fasting Torgersen innen to uker for forkynnelsen av dommen.

Espen Bergh

Kristin Robberstad

Kristel Heyerdahl

Rett utskrift:

Jingunn Olsen

